

گوآنتانامو جدید در راه است

داستان جنگنده های بدون سرنشین هم می رود تا به روایتی شبیه رسوایی گوآنتانامو برای آمریکایی ها تبدیل شودماجرا چند سالی ست که آغاز شده است.

داستان جنگنده های بدون سرنشین هم می رود تا به روایتی شبیه رسوایی گوآنتانامو برای آمریکایی ها تبدیل شودماجرا چند سالی ست که آغاز شده است. داستان جنگنده های بدون سرنشین آمریکایی که پاکستانی ها را به ستوه آوردند. با اینهمه ماجرا زمانی پررنگ تر شد که اسامه بن لادن رهبر القاعده و مردی که ده سال آمریکایی ها را در افغانستان سردرگم کرده بود به دست کماندوهای آمریکایی در خاک پاکستان کشته شد. پس از آن داستان حمله به لیبی با جنگنده های آمریکایی و اروپایی و بدون دخالت نیروهای زمینی پیش آمد. همین چند روز پیش هم کشته شدن انور العولقی در یمن راوی روایتی نو شد.

گویا حملات هوایی بدون قشون کشی نظامی تبدیل به استراتژی ایالات متحده در قبال دشمنان پناه گرفته در یمن ، پاکستان و دیگر کشورهای اسلامی شده است . روزنامه آمریکایی واشنگتن پست در نگاهی به این استراتژی آن را گوآنتانامو جدید باراک اوباما خوانده و می نویسد: کشته شدن العولقی متولد امریکا و یک شهروند آمریکایی دیگر توسط جنگنده های آمریکایی در یمن باب جدیدی را برای بحث در خصوص مشروعیت این قبیل حملات در سطح بین المللی باز کرد. برخی این استراتژی را ریشه داشته در عقل و درایت تیم دفاعی باراک اوباما می دانند و این در حالیکه این ماجرا منتقدان بسیاری دارد.

سألهاست که آمریکایی ها برای از میان برداشتن دشمن در قالب طرح مبارزه با ترور به حملات جنگنده های بدون سرنشین پناه آورده اند . با اینهمه در تمام این سالها سیاست سکوت را در پیش گرفتند تا بتوانند در آرامش و دور از جنجال رسانه ای کار خود را پیش ببرند. این در حالیکه بر اساس آمار اعلام شده در جریان این حملات بیش از دو برابر مظنونان به فعالیت های تروریستی که در زندان گوآنتانامو نگهداری می شوند، جان خود را از دست دادند.

با اینهمه این الگو تا همیشه حفظ نخواهد شد. بسیاری از گروه های حقوق بشر و رسانه های منتقد سیاست های امریکا تمرکز خود را بر روی مشروعیت حقوقی و مقبولیت اخلاقی این استراتژی جدید امریکا متمرکز کرده اند. همگان از آمریکایی های نشسته در کاخ سفید این سوال را می کنند که تکلیف افراد بیگناهی که در این هدف گیری ها کشته می شوند چیست؟

این توجیه که حملات جنگنده های بدون سرنشین در کشتن رهبران القاعده و نظامیان وابسته به این گروه بسیار تاثیرگذار بوده قابل چشم پوشی نیست. اما دولت باید برای توجیه تبعات منفی این حرکت چنته خود را پر کند. امریکا اگر به دنبال حفظ همراهی متحدان خود در سطح بین المللی است باید بتواند این استراتژی را به خوبی تبیین کند.

آمریکایی ها ادعا می کنند که آنچه تحت عنوان حملات جنگنده های بدون سرنشین انجام می گیرد در چهارچوب قوانین دفاعی و حقوقی امریکا هم مشروع است و هم مقبول. بر اساس قوانین دفاعی امریکا استفاده از هر نوع ابزار نظامی برای هدف قرار دادن افراد و گروه هایی که در جریان حملات یازدهم سپتامبر امنیت امریکا را زیر سوال بردند مجاز است.

واشنگتن همچنین استدلال می کند که بر اساس قوانین بین المللی حمله با جنگنده های بدون سرنشین غیرقانونی نیست و حقوق بین الملل آن را حرکتی برای دفاع از خود می داند. در شرایطی که دولت مرکزی کشور هدف مانند یمن یا پاکستان نتواند و یا نخواهد این شبکه های تروریستی را از میان بردارد آمریکایی ها می توانند دست به کار شوند. آمریکایی ها در تمام این سالها در قبال این پرسش که آیا کشورهای هدف در جریان این حملات قرار می گیرند یا خیر سکوت اختیار کرده است . مقام های مسئول دولت باراک اوباما چندین بار اعلام کرده اند که افراد هدف قرار گرفته در این حملات یا ارتباط های ویژه و مشخص با القاعده دارند و یا تهدیدی برای امنیت ملی امریکا محسوب می شوند. باراک اوباما در توضیح کشته شدن العولقی وی را مغز متفکر عملیات های القاعده در کشورهای غربی دانست.

گروه های حقوق بشر در امریکا دست بر روی پرونده العولقی گذاشته اند و ادعا می کنند که وی شهروندی آمریکایی بوده و کشته شدن شهروندان آمریکایی در هر نقطه از جهان ، تبعات قانونی به دنبال دارد که وزارت دفاع امریکا باید پاسخ گو باشد. با اینهمه حقوق دان های دولتی العولقی را تروریستی می دانند که امنیت امریکا را زیر سوال برده بود و در این فضا ملیت وی از اهمیت چندانی برخوردار نیست. بی شک گردانندگان این حمله به این موضوع هم توجه داشته اند و پیش از هدف قرار دادن یک تروریست آمریکایی فکر تبعات حقوقی آن را هم کرده اند.

موجی از استدلال های آمریکایی به راه افتاده اما مسأله اینجاست که این استدلال ها تا چه اندازه می تواند افکار عمومی جهان را متقاعد کند؟ هیچ کشور ثانی تاکنون رسماً موافقت خود را با این استراتژی آمریکایی ها اعلام نکرده است. کشورهای اروپایی هم که جورج بوش جمهوری خواه را به دلیل استفاده از زور نظامی علیه مظنونان در کشوری به غیر از افغانستان مورد انتقاد قرار می دادند اکنون در قبال توسل اوباما به این سیاست سکوت اختیار کرده اند.

رسالت این مخالفت در حال حاضر بر دوش فعالان حقوق بشر است که در این برهه زمانی بیش از گذشته بر اوباما و همراهانش خرده می گیرند. سال گذشته بود که یکی از کمیته های شورای حقوق بشر سازمان ملل شیوه دولت امریکا در هدف قرار دادن مظنونان

به فعالیت های تروریستی را مورد انتقاد جدی قرار داد.

واشنگتن پست در نهایت به دولت باراک اوباما پیشنهاد می دهد که بهترین راه برای خاموش کردن آتش انتقادهای از این استراتژی ارائه توضیحات نظامی در هدف گیری های دقیق است . یکی از اشتباهات جورج بوش جمهوری خواه این بود که در خصوص بسیاری از سیاست های ضد تروریستی خود اندک توضیحی به جامعه جهانی نمی داد. در غیراینصورت داستان جنگنده های بدون سرنشین هم روایتی شبیه رسوایی گوآنتانامو برای آمریکایی ها می شود.

ترجمه : سارا معصومی